

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BELEDİYELER VE İL ÖZEL İDARELERİNİN KURACAKLARI KENT BİLGİ SİSTEMLERİ HAKKINDA MEVZUAT RAPORU

Yüklenici

Alt yüklenici

Temmuz 2012

İçindekiler

1	BİRİNCİ BÖLÜM	3
1.1	AMAÇ VE KAPSAM.....	3
1.2	DAYANAK	3
2	İKİNCİ BÖLÜM	3
2.1	TANIMLAR.....	3
2.2	KISALTMALAR.....	5
2.3	GRUPLANDIRMA	5
2.4	KAPSAM VE DANIŞMA KURULLARI.....	6
2.4.1	<i>Danışma Kurullarının Görevleri</i>	6
2.5	KBS/CBS MERKEZ VE BİRİMLERİNİN ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI	7
2.6	YAZILIM, DONANIM	9
2.7	VERİ STANDARTI.....	9
2.8	KONTROL.....	9
2.9	EĞİTİM	9
2.10	VERİ/BİLGİ MÜLKİYET HAKKI	9
2.11	ÜCRETLENDİRME	11
2.12	YASAKLAR	11
2.13	GÜVENLİK.....	11
2.14	İHALE VE TEKNİK ŞARTNAME.....	12
2.15	SORUMLULUK VE YETKİ.....	12
2.16	BÜTÇE	12
2.17	YÜRÜRLÜK.....	12
2.18	YÜRÜTME	12

1 Birinci Bölüm

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak, Yetki ve Sorumluluk, Yükümlülük

1.1 Amaç ve Kapsam

Madde 1. (1) Bu yönetmeliğin amacı, belediye ve il özel idarelerinin kuracakları KBS'ye yönelik işlemlerin yerine getirilmesi için uyulacak teknik ve kurumsal yapılanma standartlarını belirlemektir.

1.2 Dayanak

Madde 2. Bu yönetmelik 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'inci maddesi, 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesi, 29 Haziran 2012 tarih ve 644 Sayılı KHK Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 13. Maddesindeki Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü'nün teşkilat ve görevleri, 5902 Sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 13. maddesi, Adres ve Numaralamaya İlişkin Yönetmelik, İller Bankası Anonim Şirketi Organizasyon Görev ve Yetki Yönergesi'nin 19. maddesi ve Kalkınma Bakanlığı Bilgi Toplumu Dairesi e-Dönüşüm Türkiye Projesi Birlikte Çalışabilirlik Esasları Rehberi uyarınca hazırlanmıştır.

2 İkinci Bölüm

Tanımlar, kısaltmalar, gruplandırma

2.1 Tanımlar

Madde 3. (1) Bu yönetmelikte yer alan;

a) **Coğrafi Bilgi Sistemi:** Mekana/konuma dayalı çalışmalarda ve karar verme süreçlerinde kullanıcılara yardımcı olmak üzere grafik ve grafik-olmayan

bilgilerin toplanması, saklanması, işlenmesi ve kullanıcıya sunulması işlemlerinin bütünlük içerisinde gerçekleştirildiği bilgi sistemleridir.

b) **Kent Bilgi Sistemi:** CBS'nin kent bazında uygulanmasıdır.

c) **Mekansal (Coğrafi) Bilgi:** Yer yuvarına bağlı bir koordinat sisteminde tanımlanan konum ve bu konumla doğrudan veya dolaylı olarak ilişkilendirilen bilgidir.

e) **CBS Proje Danışmanı:** Bir CBS projesinde en az bir yıl görev yapmış ve Yüksek Lisans veya Doktora tezini CBS konusunda tamamlamış veya Bir CBS projesinde en az bir yıl görev yapmış ve üniversitelerde en az iki yıl süreyle CBS ve KBS içerikli dersler vermiş kişi,

f) **CBS Proje Uzmanı:** CBSGM tarafından yapılan sınavdan başarılı olan ve bir CBS projesinde aktif olarak en az 1 yıl çalışmış 4 yıllık bölüm mezunu ya da bir CBS projesinde aktif olarak 5 yıl çalışmış lisans ya da önlisans mezunu kişi,

g) **CBS yazılım uzmanı:** CBSGM tarafından yapılan sınavdan başarılı olan ve C++, C#, JAVA, Visual x gibi yazılım dillerinden belgesi olan lisans veya önlisans mezunu kişi,

h) **Veritabanı Yönetim Uzmanı (VTYU):** CBSGM tarafından belgesi kabul edilen veritabanı yönetim, bakım ve destek hizmetleri ile ilgili ulusal/uluslar arası sertifikası olan kişi,

ı) **Veri Operatörü:** CBS eğitim sertifikasına sahip Lisans ve ya Önlisans mezunu kişi,

i) **Türkiye CBS Danışma Kurulu:** CBSGM tarafından TUCBS kapsamında tanımlanan kurul,

l) **İl KBS/CBS Danışma Kurulu:** Her ilde, vali/vali yardımcısı, il genel meclis başkanı/yardımcısı, il özel idaresi genel sekreteri, il özel idaresi kbs/cbs sorumlusu, kadaströ il müdürü, tapu il müdürü, il afet ve acil durum müdürü, il nüfus müdürü, il mahalli idare müdürü, il çevre ve şehircilik müdürü,

m) **Belediye KBS/CBS Danışma Kurulu:** Belediye Başkanı/Teknik işlerden sorumlu başkan yardımcısı, imar/harita işleri müdürü, emlak müdürü, kamulaştırma müdürü, en az 2 belediye meclis üyesi, CBS Proje Danışmanı,

n) **KBS/CBS Uygulama Birimi:** İl özel idaresi veya belediye bünyesinde kurulan KBS/CBS birimi,

2.2 Kısaltmalar

Madde 7. Bu yönetmelikte geçen kısaltmalar aşağıda verilmiştir.

BÖHYÜY: 31/1/1988 tarihli ve 19711 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulan Büyük Ölçekli Haritaların Yapım Yönetmeliği

CBS: Coğrafi Bilgi Sistemi

KBS: Kent Bilgi Sistemi

TUCBS: Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi

CBSGM: Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü

2.3 Gruplandırma

Madde 8. Bu yönetmelikte yerel idareler aşağıda tanımlandığı gibi dört gruba ayrılmıştır;

1. Grup: İl sınırı belediye sınırı olan büyük şehir belediyeleri

2. Grup: İl sınırı Belediye sınır ile örtüşmeyen, nüfusu 200.000'den fazla il ve belediyeler.

3. Grup: Nüfusu 200.000'den az 50.000 den fazla olan belediyeler.

4. Grup: Nüfusu 50.000'den az olan belediyeler.

İl özel idaresi, belediye ve büyükşehir belediyeleri, her türlü KBS/CBS çalışmalarında, bu gruplandırmayı esas alacaktır. Ayrıca yazılım, donanım, kdro

tahsisi gibi her türlü KBS/CBS çalışmasında CBSGM tarafından hazırlanan “Kent Bilgi Sistemleri Kurulum ve İşletim Tip Teknik Şartnamesi” esas alınacaktır.

2.4 Kapsam ve Danışma Kurulları

Madde 9. (1) CBSGM, yerel yönetimlerce yapılacak KBS/CBS işlerinin teknik olarak yürütülmesinde, yazılım, donanım ve veri standartlarının belirlenmesinde yetkilidir.

(2) Her ilde Vali/Vali yardımcısı başkanlığında İl KBS/CBS Danışma Kurulu oluşturulacaktır. Kurulda; İl Genel Meclisi Bşk./Bşk yrd., İl Özel İdaresi Genel Sekreteri, İl Mahalli İdare Müdürü, İl Kadastro Müdürü, İl Tapu Müdürü, İl Nüfus Müdürü, İl Afet ve Acil Durum Müdürü, İl Özel İdaresi KBS/CBS birim sorumlusu, CBS Proje Danışmanı yer alacaktır.

(3) Büyükşehir Belediye sınırı il sınırı ile örtüşen illerde (2)'de açıklanan Danışma Kuruluna, Büyükşehir B.Bşk./Teknik işlerden sorumlu başkan yardımcısı, Büyükşehir Belediye CBS Proje Danışmanı veya CBS proje Uzmanı KBS/CBS Uygulama birimi sorumlusu.

(4) Belediye KBS/CBS Danışma Kurulu; Yalnızca 1, 2 ve 3. grup belediyelerde, belediye başkanı/belediye başkan yardımcısı başkanlığında, en az 2 belediye meclis üyesi, kent konseyi başkanı, belediye hizmet birimlerinin müdürleri (İmar/Harita, emlak, kamulaştırma) veya bu birimde yürütülen işler hakkında uzman kişiler, KBS/CBS Uygulama birimi sorumlusu, CBS Proje Danışmanı

2.4.1 Danışma Kurullarının Görevleri

Madde 10. İl KBS/CBS ve Belediye KBS/CBS danışma kurullarının görevleri aşağıda tanımlanmıştır;

(1) İl KBS/CBS Danışma Kurulu Görevleri;

a) İl bazında KBS/CBS kurulması için gerekli organizasyonu yapmak.

b) KBS/CBS için ihtiyaç duyulan veriler için gerekli protokolleri hazırlamak.

- c) Kurumlar arası veri paylaşım/üretim yöntem ve politikalarını TUCBS/TRKBS standartlarına uygun hazırlamak.
- d) İl bazında KBS/CBS için bütçe imkanlarını araştırmak, mali ve idari destekleri kazanmak.
- e) CBSGM tarafından uygun görülen standartlarda kurumlar arası veri kullanım ve paylaşım ilişkilerini belirlemek.
- f) Belediyelerden gelen KBS/CBS kurmaya yönelik faaliyetleri desteklemek ve teknik hizmet sunmak.

(2) Belediye KBS/CBS Danışma Kurulunun görevleri

- a) İdare bünyesinde KBS/CBS kurulması için gerekli organizasyonu yapmak.
- b) KBS/CBS için ihtiyaç duyulan verilere yönelik kurum içi yapılandırma ve dış kurumlarla protokoller hazırlamak.
- c) Kurum içi yetkilendirme, destek, politika ve stratejiler hazırlanmak.
- d) KBS/CBS ihtiyaçlarını belirlemek ve kurum içi gerekli yazışmaları yapmak.
- e) Belediyelerden gelen KBS/CBS kurmaya yönelik faaliyetleri desteklemek ve teknik hizmet sunmak.

(3) Danışma kurulları en az 60 günde bir toplanmalıdır.

(4) Toplantıya protokol sırasına göre üstte olan idari amir başkanlık eder.

(5) Toplantı sekreteryası KBS/CBS birim sorumlusu tarafından yürütülür.

2.5 KBS/CBS Merkez ve Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları

Madde 11. KBS/CBS birimlerinin oluşturulma esasları aşağıdaki gibi düzenlenmiştir;

1.Grup yerleşim birimleri; KBS/CBS merkezi büyükşehir belediyesi bünyesinde kurulacaktır. İlçe belediyeleri ve il özel idareleri kendi bünyesinde

KBS/CBS birimlerini kuracak ancak bu birimler, sistemlerin birlikte çalışılabilirlik esasları ve TUCBS standartlarına göre büyük şehir belediyesi bünyesindeki KBS/CBS merkezi ile entegre edilecektir.

İlçe belediyeleri ve İl özel idareleri bu merkez ile eşgüdümlü çalışacak ve tüm verilerini TUCBS ve TRKBS standartlarına uygun hale getirecektir.

2. Grup yerleşim birimleri; Büyükşehir belediyeleri, ilçe belediyeleri ve il özel idareleri kendi KBS/CBS merkezlerini kuracaklardır. Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisindeki İlçe Belediyeleri, kendi KBS/CBS birimlerini kuracak ancak bu birimler, sistemlerin birlikte çalışılabilirlik esasları ve TUCBS ve TRKBS standartlarına göre büyük şehir belediyesi bünyesindeki merkez ile entegre edilecek ve veri paylaşacaktır. İl özel idareleri ise TUCBS ve TRKBS standartlarında uygun olarak kendi sistemlerini geliştireceklerdir.

3. Grup yerleşim birimleri; İl belediyeleri ve ilçe belediyeleri ve İl Özel İdareleri kendi KBS/CBS merkezlerini kuracaklardır. İl KBS/CBS Danışma kurulunda kararlaştırılan, ortak ve paylaşılacak kurumsal veriler, TUCBS ve TRKBS standartlarına uygun olarak üretilecek ve paylaşılacaktır.

4. Grup yerleşim birimleri; CBSGM tarafından belirlenen temel kurumsal verileri yönetecek sistem kuracaklardır.

Her bir kurum veri toplama, yayınlama, veri tabanı tasarım ve yazılım işlemlerinde ortak çözüm yolu arayacaktır. Ortak platform oluşturmada anlaşılamayan konularda il KBS/CBS danışma kurulu yetkilidir. Gerekli konularda TUCBS Danışma kurulunun görüşüne de başvurulabilir.

Bu gruptaki ilçe belediyeleri ve il özel idarelerinin yazılım, donanım, kadro tahsisi konularında CBSGM tarafından çıkarılacak Teknik Kılavuz esas alınacaktır.

2.6 Yazılım, Donanım

Madde 12. Kurulacak bir KBS/CBS çalışmasında CBSGM tarafından yayınlanan teknik şartname temel alınacaktır. TUCBS ve TRKBS standartlarına uygun olarak çalışmalar yürütülecektir. Teknik şartnameye uygunluk konusunda anlaşmazlık olması durumunda TUCBS danışma kurulu karar vericidir.

2.7 Veri Standartı

Madde 13. KBS/CBS çalışmalarında TUCBS ve TRKBS veri standartları esas alınacaktır.

2.8 Kontrol

Madde 14. Belediye ve il özel idareleri tarafınan yapılan tüm KBS/CBS projelerinin kontrolü CBSGM tarafından akredite edilen ve yetki verilen kurum veya kuruluşlarca ya da müşavir firmalarca gerçekleştirilecektir.

2.9 Eğitim

Madde 15. CBSGM bu yönetmelikte belirtilen CBS Proje danışmanı, CBS proje uzmanı, CBS yazılım uzmanı, veri operatörü ile ilgili eğitim verme, belge verme yetkisine sahiptir. CBSGM bu yetkisini akredite ettiği kurumlara devredebilir. Bu kurumlarca verilen belgeler CBSGM tarafından onaylanır. Yapılacak eğitimin ders saati ve içeriği, sınav ve eğitmenler, eğitimden muaf tutulacak ve belge kazanmaya hak sahibi olanlar, CBSGM tarafından belirlenecektir.

2.10 Veri/Bilgi Mülkiyet Hakkı

Madde 16. (1) Bilgilerin korunmasından ve amacı dışında kullanılmasından bilgiyi temin eden ve kullanan tüm kurum ve kuruluşlar ortak şekilde sorumludur.

(2) Kişisel verilerin toplanmasından önce kurum ve kuruluşların, bu verilerin toplanmasının amaçlarını belirlemesi ve sonraki kullanımını da bu amaçlarla sınırlı tutması gerekmektedir. Toplanma amacının değişebileceği her durumda

da, değişime konu olan amaçların aynı şekilde belirgin olması gereklidir. Mahremiyeti sağlayacak önlemler kullanıcının rahatlıkla okuyabileceği biçimde sunulmalı, ayrıca mahremiyet ile ilgili kullanıcı tercihi gerektiren durumlarda hizmet, kullanıcının tercihlerini, bilgi alımı öncesinde tam olarak belirleyebileceği şekilde tasarlanmalıdır.

(3) Kurumlar arasında paylaşılan bilgi üzerinde, hangi kurumun hangi seviyede erişim yetkisi olduğu veri bazında tanımlanmak zorundadır. Gerekli yetkilendirme tanımlarının yapılmasına altyapı oluşturacak e-devlet metaveri standardı bu ihtiyaca cevap verecek yapıda olacaktır. Bu kapsamda veri sınıflaması (önem, gizlilik seviyesi, vb.) esas alınacaktır.

(4) Veri toplamada mevcut kanun ve yasaların izin verdiği kurum yetkilidir. Verinin sahibi ve paylaşım yetkilisi bu kurumdur. Bu verinin nasıl paylaşılacağı, kullanım hakları ve kısıtlamalar ile ilgili kurumlar ve TUCBS Danışma kurulu tarafından karara bağlanır.

(5) Veri paylaşımı için ülke bazında veri sahibi olan kurumlar, verinin hangi şartlarda paylaşılacağını, miktarını ve ücretini her yıl belirleyerek ilgili birimlere bildirir. Belediye ve il özel idareleri bu verileri kullanmak için gerekli protokolleri bakanlık veya genel müdürlük bazında yaparlar. Verileri elinde bulunduran yerel müdürlükler bu protokollere uyarak, protokelde belirtilen şartları yerine getirmekle yükümlüdür.

(6) Belediye ve il özel idareleri, başka bir kuruma ait verilerden yeni veriler üreterek, bunları ticari amaçla kullanabilirler. Ancak orjinal verileri hiçbir şekilde veri sahibi kurumun onayını almadan, ticari veya özel amaçlarla kullanmazlar. Bu konuda kurumlar arası anlaşmazlık olması halinde TUCBS danışma kurulunun görüşüne başvurulur.

(7) Belediye ve il özel idareleri, kendileri için tanımlayacağı yeni veriler için; veri sözlüğü, veri modelleme, veri yapısı tanımlama; verinin gösterimi konularında ulusal standartların sağlanması ve yaşatılması için TUCBS ve

TRKBS standartlarına uyması yanında TUCBS Danışma kurulunun onayını alacaktır.

2.11 Ücretlendirme

Madde 17. Veri veya bilginin ücretlendirilmesinde veriyi üreten kurum yetkilidir. Ancak veri üreten ve servis veren kurum TUCBS danışma kurulu ile bir araya gelerek ücretlendirme politikasını belirler. Belediyeler ve il özel idareleride ticari amaçla kullanacakları veriyi TUCBS üst kurulu onayından geçirdikten sonra satma hakkına sahiptir.

Belediye ve il özel idareleri mevcut kanunlarda tanımlanan ücretlendirilebilir bilgiyi, satma yetkisine sahiptir.

2.12 Yasaklar

Madde 18. Veri/Bilgiyi üreten kurum; ülke çıkarları, ülke güvenliği, toplum refahı açısından sorun oluşturabilecek verilerin paylaşımında her türlü sınırlandırma yetkisine sahiptir. Belediye ve il özel idareleri veri toplama ve bilgilerin sunumunda TUCBS ve TRKBS standartlarına aykırı davranamazlar.

2.13 Güvenlik

Madde 19. Kurum bünyesinde yaratılan, işlenen, depolanan, iletilen, imha edilen ve kullanılan bilgi ile kurumlar arasında iletilen bilginin gizliliği, bütünlüğü ve erişilebilirliğini korumak için Kalkınma Bakanlığı Bilgi Toplumu Dairesi e-Dönüşüm Türkiye Projesi Birlikte Çalışabilirlik Esasları Rehberinde tanımlanan kriterler esas alınacaktır. Verilerin güvenliği ve ulusal veri tabanının oluşturulması için kurumlar, verilerini CBSGM tarafından belirlenen ulusal veri merkezinde yedekleyecektir.

2.14 İhale ve teknik şartname

Madde 20. KBS/CBS kurmak isteyen belediye ya da il özel idareleri bu yönetmelikte belirtilen sınıfına göre CBSGM'ce hazırlanan teknik şartname kriterlerine asgari uymalıdır.

2.15 Sorumluluk ve Yetki

Madde 21. (1) Bu Yönetmelikte öngörülen görevlerin yerine getirilmesinden kamu kurum ve kuruluşlarının en üst yöneticileri ile valiler ve belediye başkanları sorumludur.

(2) KBS/CBS Merkezinin kurulması ve işletilmesinden, ilgili makam ve merkezlerin bilgilendirilmesinden ve işbirliğini sağlamaktan vali ve belediye başkanı sorumludur.

(3) Kamu kurum ve kuruluşları, KBS/CBS kurulan yönetim birimlerinde gerekli protokoller yapıldıktan sonra hazırlık ve sistem kurma aşamalarında görev alanları ile ilgili olarak danışma kurullarına karşı sorumludur. Bu hizmetlerin yerine getirilmesinde gözetilecek ilke ve esasları Danışma Kurulları belirler.

(4) Grubuna bakılmaksızın tüm yerel birimler, en az bir elemanı konumsal verilerin toplanması, saklanması, güncellenmesi ve düzenlenmesi için tahsis edecektir.

2.16 Bütçe

Madde 22. KBS/CBS Merkezinin ihtiyaçları kendi kurumlarının ve il özel idarelerinin bütçelerinden karşılanır.

2.17 Yürürlük

Madde 23. Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

2.18 Yürütme

Madde 24. Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yürütür.